

PÖLU KALATA'N M'HELELI NWANLIN EFEZI ASÖNIN MMA'N-MC'N

M'ə wə nun'n

Temvun mə Pəlv 'kəle kalata sə'n, anın ɔ la fiadı. Anın Efəzı y'ə tı Azi mân nın anun kulo kpili nın ɔ. Mân sə'n, eñe be fele yí Tuluki. Pəlv yê ɔ bəl i ebəle asənün nın abu ɔ. ɔ lili afue nsan ebəle ɔ sesielı asənün'n. Asənün'n kə tele dede ɔ kə ju kulo bu nga'n mə be wə ebəle etin nın asu'n kvalaatin. ɔ tı ananhəle ke Efəzı dunman yê ɔ fite ɔ. Kvsv kalata nın ehəle mə Pəlv a həle'n, ɔ tı etin sə nın asu asənün'n-mə kvalaatin bē kalata. Yí tı yê Polo mmvbə man menian dəvn dunman yí kalata sə nın anun ɔ.

Kalata sə'n, yə kvala ke yə ce nun mgbili nnyuan. Mə li mva'n (yí ti 1-3), Pəlv le yí Nyanmian aye ɔ da yí ası wə yí nyila'n kvalaa m'ə fa man yé wə Kilisi dunman nun'n. Afi, bē mə be de Kilisi be di'n, m'ə tı Zufv o, m'ə tı man Zufv o, Zozi a han bē a bə nun ɔ'a man b'a kaci Nyanmian anwontie mma. Anwontie mma sə'n-mə yê be fele bē asənün nın ɔ. Pəlv le sele Nyanmian ke ɔ mán be nyán yí Wawə Nwannzan-nwannzan'n nán b'a tı Kilisi ehulo nın abu kpa. M'ə li sian'n (yí ti 4-6), Pəlv le buvu asənün mma'n-mə ke be bó abalabə kpa m'ə sə Nyanmian anyin. Kalata nın agualie nun (6.10-18), ɔ le kaci asənün mma'n-mə ke be fá Nyanmian eləe ninnge'n-mə be síe bē nwən nán b'a hvala bē ja nun jinlan wə Abənsanmən naka junman'n m'ə di nın anyunnun.

Ahin ebisa

¹ Mín Pəlv, mə Nyanmian a hulo ke n gáci Kilisi Zozi bəfue'n, míñ yé mun kele kalata εhi mun nwán emə mə be tı Nyanmian anwüntie mma [Efezı kulo nun asu elə], mə be de Kilisi Zozi be di'n.

² Mín 'bisa emə ahin. Yé Sı Nyanmian Kpili nvn yé Mın Zozi Kilisi nwún emə anwvn anwunnvoe esə be cíci emə alva.

Nyanmian nyila'n-mə

³ Yé yí Nyanmian Kpili m'ɔ tı yé Mın Zozi Kilisi Ası nvn aye. Ḷ sanlin ke kəmə ye nvn Kilisi a yo svanlan munmuān kvn'n, Nyanmian a fa yí nyila'n kvalaa m'ɔ le yí anwunno elə'n o'a man yé. ⁴ Ḷ nanndı Kilisi sv, Nyanmian lili mva kpali yé sieli kvalaaka nán o'a bə mân'n. Afı o kulo ke yé εnanndie'n yo nwannzan-nwannzan wə yí nyunnun nán o'a nyan man yé nwvn ejəle ete o'a ngan man. Ehulo mə Nyanmian kulo yé nvn ati, ⁵ o lili mva o hyihyelı sieli ke o 'fa yé kaci yí mma wə Zozi Kilisi dunman nun. Ḷ yəli yí so, o sanlin ke o yo yí εnyinmın. ⁶ Afı, o kulo ke yé mə ye tı yí mma'n, ye yı yí aye, ye wula yí anunminnyanmun o fi yí ye kpili'n mə o'a yo yé nvn anwvn wə yí ehulo Baa'n dunman nun. ⁷ Kilisi ewue'n m'ɔ wuli gualı yí moja nvn ası nvn a tua yé ti kale'n. Nyanmian ye kpili εhi mə o'a man yé'n, o'a man y'a nyan ete face. ⁸ Ye so'n mə o'a yo yé'n tı kpili svnman. Ḷ man yé ngəle nvn ajvnln. ⁹ Ḷ nanndı Kilisi asv, nvialie nvn εhyihye'n m'ɔ tı yí kunnun sv like, m'ɔ sesielı yí daba'n, o'a yı o'a hele yé. ¹⁰ εhyihye so'n mə Nyanmian 'ba gua yí bu mân nvn ayuelie nvn'n y'ɔ le ke o 'ba han anwunno elə nvn asie nvn asu εwa ninnge'n kvalaatin bə nun o fa bę wula Kilisi m'ɔ tı kpain nvn asa nun.

11 Yε nvn Kilisi y'a yø svanlan munmuān kvn. Y'a kaci Nyanmian menian. Ḍ sanlun ke Nyanmian kpali yé sielı daba daba ḋ fi yí εhyihye nın anwvn. Afı, ḋ'a hulo ḋ'a yø yí sø, **12** nán yé mø y'a li mua y'a fa yé lva'n y'a wula Ngvandefvøe nın anun'n, yε yí Nyanmian aye, yε wula yí anunminnyanmvn.
13 Emø kvsø, mele mø emø tili ananhøle εjøle'n, Ejølekpa'n m'ø man emø ngvan'n, emø a le Kilisi a li. Ehika ati, Nyanmian a fa yí Wawε nwannzan-nwannzan'n m'ø falı bølı anøhuba'n ḋ'a wula emø nun. Ḍ kele ke emø tı yí dıe. **14** Wawε Nwannzan-nwannzan sø'n di ajinlanmun ke yε tı Nyanmian afilie nın anun menian. Yε le nwvnndø ke ḋ lé yé tı bøkøø maan yε yø yí dıe dahuu nán y'a yí yí aye y'a wula yí anunminnyanmvn.

Pølv εbvvtvø'n

15 Ehika ati, sian mø míñ kvsø m'an tı ke emø a fa bø dedi'n b'a wula yé Mín Zozi anun, εse εmø kulo bø kvalaa mø be tı Nyanmian anwuntøe menian'n, **16** míñ da Nyanmian ası cian biala wø emø dunman nun. Mín ti kaci emø míñ mmvvtvø'n-mø anun **17** míñ sele yé Mín Zozi Kilisi Nyanmian'n, m'ø tı Siø'n m'ø le anunminnyanmvn'n ke ḋ mán emø nwún ngelø kpa, ḋ yí yí nwvn yuein ḋ héle emø maan emø sí yí kpa bøkøø. **18** Ḍ mán yí kanlannø'n tá emø ajvnln nın anun yuein nán emø a tı anyindasvø'e'n mø yí tı yê ḋ felerli emø nın abv. Ḍ mán emø tı yí bv ke ninnge mgbakpa'n mø ḋ'a fa ḋ'a sie yí anwuntøe menian'n-mø'n tı anunminnyanmvn like m'ø tı man nzeminde. **19** Ḍ mán emø tı yí bv ke yí tunmin'n tı kpili svnman man yé mø yε de Kilisi yε dı'n. Tunmin sø'n, yí yê ḋ yılı heleli anwvnsele sv **20** ḋ manlıñ Ngvandefvø'e'n fi ewue nın anun tinngeli ḋ.

ɔ'a fa yí ɔ'a sie yí anunminnyanmvn lïka yí sa fama sv anwunno elô mâñ dïe nûn anun. ²¹ Efbelé, Kilisi y'ɔ sie nyanmiansv mmøfve mgbain nûn nganngan'n-mo kvalaatin ɔ. Bé mo be di kpain o, tunminfve o, kvalafve o, bé mo be di belemgbin o, yí y'ɔ sie bé kvalaa ɔ. Yí asasve'n tala asasve biala mo be kvala ke be nyan yí mâñ ehî anun nûn fvføle'n kvsu mo Nyanmian 'ba bɔ nûn anun dïe'n. ²² Nyanmian Kpili a sie Kilisi kpain like biala asv. ɔ'a fa yí a man Asənün'n. ²³ Asənün'n ti ke yí nwvnnaan yê ɔ ti ke Asənün nûn ati. ɔ wɔ eyuadi'n lïka kvalaatin. Yí yê ɔ yí Asənün'n kpa bɔkɔɔ ɔ.

2

Nyanmian anwunnvoe'n

¹ Ehî, emø ete'n-mo ati, daba nûn anun, Nyanmian nwun emø ke menian mo b'a wu ɔ. ɔ sanlin ke emø funndvnlın yí. ² Melé so nûn anun, anin emø enanndie'n nûn eyuadi dïe'n ti kvn kpε. Abənsanmvn m'o ti eyuadi nûn asv kpain'n, yí yê anin emø sv yí ɔ. Kpain so'n yê ɔ le di bé mo bé nyin ci Nyanmian nûn anun junman temon ehî mo yε wɔ nun nûn ɔ. ³ Daba nûn anun, anin ke yé kvalaa yε ti yí nûn anin. Like mo ete anwvnnaan nûn anyin bvlu yí nwvn'n yê yε kpvnnde ɔ. Like mo ete anwvnnaan'n nûn yé ajvnln'n kulo ke yε yó'n, like so'n yê yε yɔ ɔ. Ete'n mo b'a wu yé nûn nûn ati, yé ti menian mo Nyanmian sikpe'n ci yé ke menian bv nga'n-mo. ⁴ Nan Nyanmian Kpili a nwun yé nwvn anwunnvoe. ɔ sanlin ke ehulo'n m'o kulo yé'n ti kpili svnman. ⁵ Yé mo yé ete'n-mo man yε wuli'n, ɔ'a man yé nûn Kilisi y'a nyan ngvan. Se emø a nyan ngvan an, ɔ kele ke Nyanmian

a nwun εmə anwvn anwunnvoe ḥ'a man εmə a nyan ngvan. ⁶ Kilisi Zozi dunman nun, Nyanmian a man yé nun Zozi fi ewue nun y'a tinnge, yé nun yí tı anwunno elə mân nın anun. ⁷ Nyanmian a yə yí sə, ḥ'a hele ke mele'n m'ə le ba nın anun, yí ye nun anwvn ninnge mgbakpa'n mə ḥ'a fa ḥ'a sie yé mə y'a le Kilisi Zozi y'a li'n tı man nzemində. ⁸ Ḫ sanlıñ ke, se εmə a nyan ngvan an, ḥ' kele ke Nyanmian a nwun εmə anwvn anwunnvoe, ḥ' fi εmə dedi nın anwvn. Ngvan sə'n mə εmə a nyan yí'n, ḥ' fi man εmə muonun. Nan ḥ' tı Nyanmian acedie. ⁹ Nán ke məndinlin mə εmə a bə nın anun like ḥ', nán svanlan a fa a tu yí nwvn. ¹⁰ Ḫ sanlıñ ke Nyanmian yē ḥ'a sesie yé ḥ'a bə yé ḥ'. Ḫ'a bə yé ke ye nun Ngvandefvə Zozi ye yó svanlan munmuan kvn nán y'a hvala y'a yə nyəlie kpa. Nyəlie sə'n-mə, Nyanmian Kpili lili mva sesielı manlıñ yé ke ye yó.

Ye nun Kilisi a yə svanlan munmuan kvn

¹¹ Ehı, b'a nwv man εmə Zufv. Zufv'n-mə fele εmə “bé mə be kpeli man bé mmian nun”. Be fele bé nwvn “bé mə b'a kpə bé mmian nun”, ḥ' fi nzəle'n mə menian'n-mə a yə a sie yí bέ nwvnnaan nın asv'n. ¹² εmə káci ke mele sə nın anun'n anın εmə nni man Kilisi afilie'n bie. Izalaye amma'n-mə anyunnun an, be nga man εmə bie. Nyihye'n mə Nyanmian nun Izalaye amma'n-mə hyihyeli'n, anəhəba'n m'ə bəlì bέ'n, anın εmə nnvn man nun bie. εmə gua mân nın anun mgban, εmə le man anyündasvə, εse εmə nzı man Nyanmian. ¹³ Nan sian dıe, εmə nun Zozi Kilisi b'a yə svanlan munmuan kvn. εmə mə anın εmə nun Izalaye amma'n-mə afian tı'n, Ngvandefvə Zozi moja nun a hyvn εmə ḥ'a mantan bέ. ¹⁴ Ḫ sanlıñ ke Kilisi a man bέ mə be tı Zufv o, bέ

mə be tı man Zufu o, yé kvalaa y'a nyan anzvnunjø, yε nvn yí y'a yo svanlan munmuān kvn. Anun Zufu'n-mə nvn bē mə be tı man Zufu'n be kpə bē nwvn. Ekpo sə'n tı ke tale m'ø ja menian afian. Kilisi a wu ø'a tu ekpo'n ke tale mə b'a bubu yí ø. J'a han Zufu'n-mə nvn bē mə be tı man Zufu'n ø'a bø nun, ø'a man b'a yo fatule kvnmgba cein. ¹⁵ Kilisi a wu ø'a kpε Zufu'n-mə mala'n nvn sv ninnge'n-mə anun. J'a han Zufu'n-mə nvn bē mə be tı man Zufu'n ø'a bø nun. J'a man fatule nnyuan nın a yo fatule fvfolø baa kvnmgba cein. Fatule fvfolø sə'n nvn Kilisi a yo svanlan munmuān kvn. Ke ø kpınlın yølı mə Kilisi a man y'a nyan anzvnunjø nın anun. ¹⁶ Ekpo'n m'ø la fatule nnyuan nın afian'n, Kilisi a wu kvlvwa nın asv ø'a nunnun yí bvsv. Ewue'n m'ø wuli kvlvwa nın asv nın ati, ø'a han fatule nnyuan'n, ø'a bø nun, εse ø'a sesie bē nvn Nyanmian bē afian. ¹⁷ Ehı, Kilisi a a, ø'a bø Ejølekpa'n m'ø man alvacicie'n nın ø'a hele emə mə be tı man Zufu mə anun emə nvn Nyanmian bē afian tı'n. εse Zufu'n-mə mə be mantan Nyanmian kuku'n, Kilisi a a, ø'a bø Ejølekpa'n m'ø man alvacicie'n ø'a hele bē kvsv. ¹⁸ Se Wawε Nwannzan-nwannzan'n man Zufu o, bē mə be tı man Zufu o, yé kvalaa ye kvala ke ye fite Nyanmian anyunnun an, anun ø fi Kilisi.

¹⁹ Ehika ati, emə mə be tı man Zufu'n, emə tı man nyøfvε anaan menian mgban kón. Nan sian dıε, emə tı Nyanmian anwøntıe mma kpa bøkøø, emə di yí afilie'n bie. ²⁰ Emə tı yí bv kpa. Asənın'n tı ke sua. Alimua nın anun, Nyanmian a sie Zozi Kilisi mmøfvε'n-mə nvn yí mgbømanfvε'n-mə ke sua nın awula bē bv. Emə kvsv wø yí sv efvla nın anun bie ke biliki. Alimua biliki'n mə bē mə be le si sua'n bε

sie yí ayialie nün asu kualaaka nán b'a fula sua nün asu'n, biliki sə'n y'ɔ le Kilisi muonun. ²¹ Yí y'ɔ man sua bəndin'n yɔ kunngun ɔ. Ese yí y'ɔ man sua'n kɔ anwunno ɔ kaci asənün sua nwannzan-nwannzan man yé Mín ɔ. ²² Emə nvn Kilisi, b'a yɔ svanlan munmuan kvn. Emə wɔ sua'n mə bε le si nün anun bie kε biliki. Emə nvn bε bv nga'n-mə b'a kaci kε sua mə Nyanmian Wawε Nwannzan-nwannzan'n wə nun ɔ.

3

Pəlv junman'n

¹ Ehıka ati, mın sele Nyanmian mın man emə. Emə sı ke Zozi dunman nun, Ejəlekpa'n mə m malı m məlɪ n geleli emə mə bε tı man Zufu nün ati, b'a hyı mın Pəlv b'a tv mın fiadı. ² Junman'n mə Nyanmian Kpili ehulo nün anun ɔ'a fa ɔ'a wula mın sa nun kε n ní man emə'n, mın de mın di ke emə a tı junman sə nün angan. ³ Junman sə'n, nvialie nun like yē Nyanmian a yı ɔ'a hele mın ɔ. Mín sa ati kalata ehı anun, m'an li mva m'an han like sə nün anwun ejəle kaan m'an hele emə dada angvnmin. ⁴ Se emə kinnga a, emə 'ba nwun yí kε nvialie nun like sə'n tv de Kilisi. ⁵ Nvialie nun like sə'n, daba Nyanmian a nyı man ɔ'a ngele man menian'n-mə. Nan sian dıe, ɔ nanndı yí Wawε Nwannzan-nwannzan nün asu, ɔ'a yı ɔ'a hele yí mməfvε nvn yí mgbəmanfvε nwannzan-nwannzan'n-mə. ⁶ E 'nwun nvialie nun like sə'n: bε mə bε tı man Zufu mə bε nvn Kilisi a yɔ svanlan munmuan kvn, ɔ fi Ejəlekpa'n mə b'a le b'a li'n, bε di Nyanmian afilie'n bie kε Zufu'n-mə. Anəhvba'n mə Nyanmian bəl yí menian'n-mə nvn su nyila'n, emə kvsu wə nun bie.

⁷ Ejølekpa sɔ'n, Nyanmian a nwun míñ nwvn anwunnvoe ɔ'a fa ɔ'a wula míñ sa nun. ɔ'a man m'an kaci sv akva ke m mó n géle menian'n-mo kvalaatin wɔ yí tunmin nín anun. ⁸ Nyanmian anwuntie mma'n-mo anun, n di man like fii. Nan kvsu, ɔ'a man míñ acedie ke m mó Ejølekpa'n n géle emo mo be tu man Zufu'n. Ejølekpa sɔ'n m'ɔ tv de Kilisi'n kele ninnge mgbakpa mo Kilisi le yí m'ɔ bv yé sv'n. ⁹ Nyanmian Kpili mo ɔ'a bɔ like biala'n, ɔ'a man míñ atin ke n yí yí nvialie nun ehyihye'n m'ɔ fialı sv dede ɔ'a ju ene'n n géle menian'n-mo kvalaatin. ¹⁰ ɔ man sian die, Asɔnun'n yɔ man nyanmiansv mmɔfue'n-mo mo be di kpain nvn tunminfue'n nwun Nyanmian ngelé kpili'n m'ɔ si nín ɔ. ¹¹ Like'n m'ɔ jvnlinlin yí nwvn daba ke ɔ 'yo'n, ɔ nanndi yé Min Zozi Kilisi sv, ɔ'a man ɔ'a kpìn sv. ¹² Kemo ye de Kilisi ye di, ese ye nvn yí y'a yo svanlan munmuan kvn'n, yé kunnun nditi man yé kón. Ye le atin ye kvala ke ye fite Nyanmian anyunnun ahvnmkankan nun. ¹³ Ejølekpa nín ati, se müñ nwun yale emo dunman nun an, nán be man bë nwvn bubu bë. Nan ɔ tì emo anunminnyanmvn wɔ Nyanmian anyunnun.

Pɔlv ebvtve'n

¹⁴ Ehika ati, se müñ tv míñ nyin müñ nian junman kpili'n mo Nyanmian a li a man yé nín an, müñ kvtv míñ ja ebue nín asv Sie nín anyunnun. ¹⁵ Sie sɔ'n dunman'n la anwunno elo nvn asi ewa afilie kvalaa asv. ¹⁶ Min sele yí ke, ɔ nanndi yí anunminnyanmvn kpili'n m'ɔ le yí nñ asv, ɔ fá yí Wawε'n ɔ wúla emo ekala nín anwvnsele kpa. ¹⁷ Ese, ɔ nanndi emo dedi nín asv, ɔ mán Kilisi tānlan emo ahvnlin nín anun. Min sele yí ke ɔ mán emo só ndian be tānlan Kilisi

ehulo nün anun sele kpa. ¹⁸ Min sele Nyanmian ke o mán emə nvn anwvntie mma'n-mo kvalaatin húala be tí yí bu ke ehulo'n mo Kilisi kulo yé'n tí tetele, o tí tunndin, o kó anwunno ese o tí kpvnln-n-mgbvnln kpa. O tí man like nzemünde. ¹⁹ Nyanmian mán emə nwún ehulo'n mo Kilisi kulo yé'n. O tí ananhøle ke svanlan fíí nguala man ke o nwun yí dede o gua yí bu. Nan kvsu, Nyanmian mán emə nwún yí kpa bøkø like biala anun, nán Nyanmian nyila'n kvalaatin a han emə. ²⁰ Nyanmian Kpili m'ø le tunmin m'ø fa di junman wø yé nun'n, o kvala ke o yø like biala m'ø tala mo ye kó sele anaan mo ye kó jvnlín nün asu. ²¹ Yí m'ø kvala like biala yø maan o tala sv'n, anunminnyanmvn hán yí wø Asənün nün anun wø Zozi Kilisi dunman nun cian daa! Amın.

4

Asənün junman'n

¹ Ehı, míñ mo yé Min dunman nun b'a tv míñ fiadi'n, min 'sele emə min bvtu bë: Kemə Nyanmian a fele emə yí nwvn'n, emə bó abalabø kpa m'ø so yí nyin. ² Emə bëbele bë nwvn ası cian daa. Emə nyán ahvnlín betee, ese be sí abutale. Emə fá ehulo be svso bë nwvn nun. ³ Kemə Wawë Nwannzan-nwannzan nün a hohuan emə anvan maan emə a yø kun'n, emə bó məndülín be tánlan anvannze so nün anun wø anzvnunjø nun. ⁴ Asənün'n m'ø tí ke Kilisi anwvnnaan'n tí baa kunmgba. Wawë Nwannzan-nwannzan'n kvsu tí baa kunmgba. Anyindasve like'n kvsu mo yí ti yé Nyanmian a fele emə'n tí baa kunmgba. ⁵ Yé Min Zozi tí baa kunmgba. Dedi'n tí baa kunmgba. Esənian'n tí baa kunmgba. ⁶ Nyanmian m'ø tí yé kvalaa yé Si'n tí baa kunmgba.

۞ sie yé kvalaatin. ۞ nanndi yé kvalaa yé su, o di yí junman'n. Ese o wə yé kvalaa yé nun. ⁷ Nan kvsu, Kilisi a nian yí acedie nín anwun o'a hye o'a man yé ngukvn ngukvn. Acedie so'n tı tunmin mə be fa be di Asənun nín anun junman. ⁸ Ehı ati, Ehəle Ejəle'n le kan ke:

۞'a li kunnunmun o'a fv anwunno

o nvn nganga'n-mə a hə.

Ese o'a hye menian'n-mə acedie.

⁹ Bé nwan: “۞'a fv anwunno”. Yí bv y'o le benin? Yí bv y'o le ke o lili mva o juli asie nín asu ewa. ¹⁰ Svanlan'n mə o'a ju asie nín asu ewa'n, yí kvnmgba'n yê o'a sa o'a fv anwunno elənyanmiansu nín o. ۞ wə like biala ati asu, ese o wə eyuadi'n lika kvalaatin. ¹¹ Yí yê o'a hye acedie nín o. ۞'a sesie menian'n mmie-mə ke yí mməfvə, mmie-mə ke yí mgbofanfə, mmie-mə ke Ejəlekpbəfə yê mmie-mə kvsu ke esəfvə mə be kele like. ¹² ۞'a sesie bē kvalaa sə maan Nyanmian anwvntie mma'n-mə kvala be di yí junman'n be man Asənun'n m'ə tı Kilisi anwvnnaan'n kə yí nyunnun. ¹³ Yí dıe, anun yé kvalaa yé dedi'n yə kun ye sı Nyanmian Awa'n. Ebəle nín anun, anun yé ti a tin, y'a kaci ke Kilisi bəbə muonun kpa bəkəo. ¹⁴ Yí sə ehı anun, anun ye ngaci man ke mmatvunman kún, nán atofvə'n-mə a nnaka man yé, b'a mmə man yé tanngo tanngo ke asutue mgbahə bə eləe tanngo tanngo'n. ¹⁵ Nan se ye le ehulo ye kan ananhəle, ye yə kunngun kpa a, o fi Kilisi. Yí yê o man anwvnnaan bəndin nín akpəle akpəle'n kvalaa a hohuan bē nvan b'a yə kunngun kpa a, o fi Kilisi. Yí yê o man anwvnnaan bəndin nín akpəle akpəle'n kvalaa sisa su o yə munmuan kun o. Yí

sə ati, sə akpələ'n kvn biala yə like m'ə sə fata nūn an, anwunnaan bəndin'n nyin əsə ə kpasi ehulo nūn anun.

Abalabə ətə'n nvn abalabə kpa'n

¹⁷ Ehı, yé Mın dunman nun, ε 'nwun ejəle mə mun kan mun fua sv mun kele emə'n. Nán man emə bu bē mân'n ke bē mə be nzı man Kilisi'n. O sanlin ke ajvnlin mgban-mgban y'ɔ wə bē ti anun o. ¹⁸ Be nzı man ngelə fíí. Ngvan'n mə Nyanmian fa ce'n, be nnyan man bie. O sanlin ke be nzı man yí nwvn ejəle fíí bəbə. Əsə bē ahvnlın nūn a kete sunman. ¹⁹ Be nzı man nyian. B'a fa bē nwvn b'a wula satılıfvə nyələ'n-mə anun yē ətə ngacile ngacile'n kvalaa gua bē nwvn efian.

²⁰ Nan emə díε, nán ehı yē emə suanlin wə Kilisi anwvn o. ²¹ Emə a tı Zozi anwvn ejəle'n kvalaatin. Ananhələ'n m'ə tu de Zozi'n, emə mə be tı yí menian'n, b'a han b'a hele emə. ²² Mə b'a hele emə'n y'ɔ le ke emə yáci bē asitanlan daba'n be tú. Asitanlan daba sə'n, anyınbılvə ətə m'ə wə nun'n, o man ewue. ²³ Emə mán Nyanmian Wawə'n káci emə ahvnlın'n nūn bē ajvnlin'n kpa bəkəo. ²⁴ Emə bō abalabə kpa m'ə kele ke emə tı menian nvufələ mə Nyanmian muonun a bə o. Abalabə kpa sə'n, o di ke be nwun yí asitanlan səsə nūn anwvn tıe nun, m'ə kele ke emə tı ananhələ nūn anun sakpa.

²⁵ Ehı ati, emə yáci ato elie'n. Svanlan kvn biala hán ananhələ héle yí manngvn. O sanlin ke ye tı anwvnnaan baa kvnmgba nūn anun akpələ akpələ. ²⁶ Se emə fə eya a, emə nían bē nwvn kpa nán emə a ndə man ətə nūn anun. Nán be fə eya dede maan alíe san sv. ²⁷ Nán be man Abənsanmvn nyan emə anwvn atın fíí. ²⁸ Svanlan m'ə wua'n, o yáci yí

awue'n. Ḷ bó məndinlin, ṽ lí junman. Ḷ nyán yí nwān nun alie nán ṽ' a nyan bie ṽ' a buka svanlan m'ɔ wɔ emian nun'n. ²⁹ Nán be man ejole ete fí fi bé nwān fite. Nan be mán ejole m'ɔ tı kpa fi bé nwān fite. Ejole m'ɔ man svanlan dedi'n kɔ yí nyunnun, ṽ buka bé mɔ be le tie'n yé ṽ' tı kpa ṽ. ³⁰ Nán be bɔ Wawε Nwannzan-nwannzan alva. Ḷ wɔ emɔ anun maan emɔ nwun yí ke emɔ tı Nyanmian díe dede ṽ kɔ ju cian mɔ Nyanmian 'de emɔ ati kpa bɔkɔ'n. ³¹ Emɔ yáci akunnun bile eyole'n nun eya efe'n, nun menian'n-mɔ eya εhan'n nun etetian'n, ṽ nun nzuba εkpε'n. Emɔ yáci ati anun ete ninnge'n kvalaa be gúa. ³² Nan emɔ yó ati anun kpa menian, be húlo bé nwun. Emɔ fá bé nwun ete'n-mɔ be hyé bé nwun ke Nyanmian falı emɔ díe'n hyeli emɔ wɔ Kilisi dunman nun'n.

5

Yuein nin anun menian

¹ Ehika ati, kemo emɔ tı Nyanmian ehulo mma'n, emɔ bó məndinlin bε yó bε ninnge'n-mɔ ke yí. ² Emɔ mán bε asitanlan'n héle ke emɔ kulo Nyanmian nun bε manngvñ-mɔ ke Kilisi a hulo yé dede ṽ' a wu yé dunman nun'n. Ewue'n mɔ Kilisi a wu yé dunman nun'n tı ke afəlιe nun tεe eyiε like m'ɔ tu ete'n. Like sɔ'n ban fanlan ke anatlı, ṽ sɔ Nyanmian anyın.

³ Emɔ tı Nyanmian anwuntiε mma, yí ti, nán man be tı satılıfve nyɔliε fí, anaan basa-basa eyole ṽ nun anyınbvñ bɔbɔ emɔ afian elo. ⁴ Kvasianzemvñ, agulvbenwvn, ṽ nun ejole ete, nán be man bie fí fi bε nwān fite. Nan like m'ɔ di ke emɔ yɔ'n, yɔ le Nyanmian asına. ⁵ Afı, emɔ nwún yí Yuein ke

svanlan biala m'ø yø satılıfue nyølie, m'ø tı basabasa, m'ø tı acebe (afi, acebe eyøle'n tı ke amvan esø), bé mø be yø so'n, bie fíí ngø man Kilisi nvn Nyanmian Belembgin Mân nın anun elo lé. ⁶ Nán be man svanlan fíí kan mgban-mgban ejøle o laka emø. Mgban-mgban ejøle so'n-mø ati yê Nyanmian sikpe'en 'ci bé mø be nyin nzø man yí nün o. ⁷ Menian so'n-mø, nán be nvn bé tu nun fíí.

⁸ Daba anin emø wø awosin nün anun. Nan sian díe mø emø nvn yé Min a yø svanlan munmuan kvn'n, emø wø yuein nün anun. Ehika ati, emø nánnđi ke yuein nun menian. ⁹ O sanlin ke svanlan m'ø nanndi yuein nün anun'n, o bø bala kpa, o tı sesø, esø o kan ananhøle. ¹⁰ Emø bø mändinlin be nwún like m'ø so Yé Min anyin nün angvñmin. ¹¹ Mgban-mgban ninnge'n-mø mø menian'n-mø yø yí awosin nün anun'n, nán be fa bé nwvn be bø bø be yø bie. Nan se emø nwun yí a, emø héle ke o tı ete. ¹² Menian so'n-mø nyølie'n mø be yø yí nviale nun'n, se be kan an, o tı nyian. ¹³ Nan mø be kø tu nyølie so'n-mø kvalaa be kø gua yuein nün anun'n, ke be kpın be tı yí'n, anin b'a nwun yí yuein. ¹⁴ Afi like biala mø be nwun yí yuein'n, anin o wø yuein nun. Yí so ati yê b'a han ke:

Wó mø e le daft'n, tinnge,
Nyanmian anyunnun an, o tı ke a wu.

Yí ti, fi ewue nun jasv
nán Kilisi 'ba man e fite yí yuein nün anun.

¹⁵ Ehı ati, emø nían bé enannđi nün asv kpa. Nán be nanndi ke menian mø be nzı man ejøle fíí o. Nan emø nánnđi ke mmengelëfue. ¹⁶ Kemø mel'e'n mø ye wø nun'n yø si'n, temvñ kaan mø emø kø nyan yí'n, emø fá lí Nyanmian junman'n kpa. ¹⁷ Ehı ati, nán

be yo ke ngvasiafue'n-mo. Nan emə bó məndinlin be tí like mo Nyanmian kulo ke emə yo nín abu kpa. **18** Nán be nvn nzan be bv. Ó man svanlan yo ninnge basa-basa. Nan emə mán Nyanmian Wawé'n tánlan emə nun kpa. **19** Emə tú Izalayé aye eyie ejue o nvn asonun ejue be wówula bé nwvn anwvnsele. Emə fá bé ahvnlin'n kvalaatin be tú ejue be yí Yé Min aye. **20** Yé Min Zozi Kilisi dunman nun, emə lá Sie nín ası dahuu wə like biala anun.

21 Anyinnzə'n mo emə man Kilisi nín ati, emə bēbelé bé nwvn ası bé manngvn'n-mo anyunnun.

Yie nvn huan

22 Ehí, emə mmalasua'n-mo, emə bēbelé bé nwvn ası bé hun-mo anyunnun ke emə bēbelé bé nwvn ası Yé Min anyunnun'n. **23** Afí, belenzua sie yí yi ke Kilisi kvsv sie Asonin'n. Asonin'n m'ó tí Kilisi anwvnnaan'n, Kilisi y'ó tí yí Ngvandefue nvn o. **24** Yí so ati, emə mmalasua'n-mo, emə bēbelé bé nwvn ası like biala anun bé hun-mo anyunnun ke Asonin'n yo yí Kilisi anyunnun'n.

25 Emə mmelenzua'n-mo kvsv, emə húlo bé yí-mo ke Kilisi hulolí Asonin'n dede o wuli yí dunman nun'n. **26** Ó'a yo yí so o'a fa yí nván ejole'n nvn nzue o'a bia Asonin'n, o'a man yí nwvn a tí o'a fata Nyanmian. **27** Afí, Kilisi kulo ke Asonin'n fite yí muonun yí nyunnun anunminnyanmón nun, mo efian fíí nvn like ete fíí nnvn man yí nwvn. Yí nwvn a tí, be nnyan man yí nwvn ejole ete fíí be ngan man.

28 Ke Kilisi kpún kulo Asonin'n, mmelenzua'n-mo kvsv húlo bé yí-mo ke bé muonun be kulo bé nwvn'n. Svanlan m'ó kulo yí yi'n kulo yí muonun yí nwvn. **29** Afí, svanlan fíí kpəlí man yí svanlan baka'n lé. Nan o di alié ese o nian yí nwvn ke Kilisi nian Asonin

nin asu'n. ³⁰ Asənun'n m'ɔ tı Kilisi anwvnnaan'n, yí akpøle akpøle'n y'ɔ le yé. ³¹ Ehele Ejøle'n nwan: *Ehi ka ati, belenzua'n fi yí si nvn yí nin abv anwvn 'bajasv.* ⚡ 'fa yí nwvn bɔ yí yi nán bé munnyuan'n be yø svanlan munmuan kvn.

³² Ajaa nin anwvn ejøle so'n, mun nian an, anin o tu de Kilisi nun yí Asənun'n. Ejøle so'n tı nvialie nun ejøle kpili kpa. ³³ Ejøle'n kvalaa kvalaa'n y'ɔ le ke belenzua biala húlo yí yi ke yí muonun o kulo yí nwvn'n. Balasua biala kvsu mán yí hun anyinnzo.

6

Mmatvnman'n-mɔ nvn bé si nvn bé nin

¹ Emɔ mmatvnman'n-mɔ, kemɔ emɔ nun yé Min a yø svanlan munmuan kvn'n, emɔ mán bé nyin só bé si nvn bé nin. ⚡ sanlin ke yí so tı kpa. ² Nyanmian mala'n le kele ke: "Man wó nyin só wó si nvn wó nin." ⚡ tı alimva mala mɔ b'a bø anəhvba b'a tu su ke: ³ "Nán wó asitanlan nin a yø kpa eṣe a hye asie nin asu."

⁴ Emɔ mɔ emɔ tı siε'n kvsu, nán man emɔ kan emɔ mma'n-mɔ eya. Nan emɔ tá bé be héle bé ngelε, eṣe emɔ tñnge bé wø yé Min atın diε nin asu.

Nganga'n-mɔ nvn bé min-mɔ

⁵ Emɔ mɔ emɔ tı nganga'n, emɔ mán bé nyin só bé min-mɔ mɔ be wø asie nun asu ewa'n kpa. Emɔ yí be kunnun be sú bé ke Kilisi yê emɔ le su yí o. ⁶ Emɔ amin'n-mɔ anyunnun, nán man emɔ yø ke menian mɔ be le di junman be kpvnndε efva, kvsu be kaci bé nzin an, anin emɔ a bubu bé sa nvn bé ja b'a tanlan sv. Nan emɔ yí bé kunnun be yó like mɔ Nyanmian kulo ke Kilisi ngva'n-mɔ yø'n. ⁷ Emɔ fá ahvnlın kpa

bé lí kanga junman'n kanlanman. O tı ke yé Mın yê emə le di man yí, nan nán kulo menian'n-mə ala yê emə le di man bé o. ⁸ Emə káci ke svanlan biala, se o tı kanga o, se o tı man kanga o, yí junman kpa m'ɔ kɔ li'n, o 'nyan yí nwvn ahatua m'ɔ fata'n yé Mın asa nun.

⁹ Emə mıllian'n-mə kvsu mə be le nganga'n, emə yó bé kpa. Nán be kele bé ahvlvwva. Emə káci ke emə muonun kvsu tı Kilisi ngva. Emə nun bé, emə Amın'n tı kvn. O tı anwunno. Yí díe, o nnian man svanlan nyunnun o mmu man yí bi.

Nyanmian elœ nin anwvn ninnge'n-mə

¹⁰ Mín kalata nun agualie nun, mun kan mın kele emə ke emə kpónnde anwvnsele'n svanlan munmuān kvn'n mə emə nun yé Mın b'a yo'n, o nun yí tunmin kpili nin anun. ¹¹ Emə fá Nyanmian elœ ninnge'n-mə kvalaa be síe bé nwvn. Emə fá síe bé nwvn nán emə a hvala bé ja nun jinlan wɔ Abɔnsanmvn naka junman'n m'ɔ di nin anyunnun. ¹² O sanlin ke nán kulo menian'n-mə yê ye nun bé le elœ o. Nan anwunno elə mməfvə ati anun ete'n-mə, bé mə be di kpain, tunminfvə nun bé mə be sie awosin mâñ'n mə be tı yé mgbofvə'n yê ye nun bé le elœ o. ¹³ Ehika ati, emə fá Nyanmian elœ ninnge'n-mə kvalaa be síe bé nwvn! Yí díe, cian mə kpəfvə'n kɔ han emə'n, emə 'kvala yí nyunnun jinlan be nun yí kvn dede be di yí sv kunnunmun, anin emə te jin bé ja nun kpunndiin. ¹⁴ Yí ti, emə bóbua bé nwvn kpa be síe. Emə mán ananhəle'n tánlan emə anun. Ananhəle'n tı ke nzalafv'n belet'i'n m'ɔ hyı yí taladie nin asu'n. Sesé eyəle'n mə Kilisi a man emə a yo wɔ Nyanmian anyunnun'n, o káci ke emə elœ taladie. Taladie so'n tı bulale. Be wula

be sisa bé hue'n. ¹⁵ Emo mán bé nwun te bé be bó Ejolekpa'n m'o man alvacicie'n. O tì ke eloe mgbabva mo nzalafu'n wula o. ¹⁶ Emo tila dedi nun anun be sisa bé nwun. O tì ke eloe nun anun ebvin tetele'n mo nzalafu'n tila o sisa yí svanlan baka'n, nán taa nun aco nun dadie'n-mo a ngan man yí. Se emo yá yí so a, emo 'ba huala Abonsanmuvn taa'n-mo kvalaa mo b'a so gvgohun'n nonuan. ¹⁷ Ngvan'n mo Ngvandefue Zozi a man emo'n, o tì ke nzalafu'n bulale kele'n m'o sv'n. Emo fá Nyanmian Anvan Ejole'n mo Wawé Nwannzan-nwannzan'n fa man emo'n be lí junman ke nzalafu'n fa yí dadie'n di'n. ¹⁸ Mélé biala anun, emo tánlan Nyanmian Wawé nun anun be séle Nyanmian. Emo mán bé nyin kpála be tánlan mmvtue nun anun cinnjin kpa. Emo séle Nyanmian be mán yí anwvntie mma'n-mo kvalaatin.

¹⁹ Emo séle Nyanmian be mán mív kvsu maan o fá ejole m'o di mo min kan nun ala o wúla mív nuan. O mán n nyán anwvnselé m mó nvialie Ejolekpa'n n géle menian'n-mo. ²⁰ Ejolekpa so'n mo n di sv bøfue, mo yí ti yé b'a bo mív kpaun'n, ejole mo Nyanmian kulo ke min kan'n, o mán n nyán anwvnselé n gán.

Ngalie nvn nyila

²¹ Tisiki m'o tì yé ehulo anianman'n, o sv Kilisi ananhjolé nun o bvka mív ye di yé Min junman'n. O 'ba bo kvalaa kvalaa'n o kele emo, nán emo a nwun ejole mo o'a tu mív'n. ²² Ehika ati, müñ svan anianman so'n emo anwvun elo maan o kan kele emo ke ye tì akpøle, nán emo ahvnlín a tò bé kunnun b'a nyán anwvnselé.

²³ Sié Nyanmian Kpili nvn yé Min Zozi Kilisi cíci anianman'n-mo kvalaa alva, be mán be nyán ehulo, o nvn dedi. ²⁴ Bé kvalaa mo be le ehulo m'o le

man ayuelie bε kulo yé Mun Zozi Kilisi'n, Nyanmian
nwún bέ nwvn anwunnvoe.

**Nyihye Fufole'ñ
Anyin: Nyihye Fufole'ñ New Testament**

copyright © 1997 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Agni Sanvi

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

All rights reserved.

2024-02-11

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 21 Feb 2024 from source files
dated 29 Jan 2022

b4bf56fc-6e3d-5a7c-9f55-25d2c3645a88